

Olje- og energidepartementet
Postboks 8148 Dep
0033 OSLO

Vår dato: 17.11.2021
Vår ref.: 202118031-1
Deres ref.:

Behov for å utarbeide ny reguleringsmodell for fjernvarme

Bruken av fjernvarme til oppvarming og varmt tappevann har fire-doblet seg i løpet av de siste 20 årene, og nådde i 2019 neste 6 TWh levert varme. Dette utgjør om lag ti prosent av landets totale behov for romoppvarming og varmt tappevann. I de større byene dekkes en større andel av oppvarmingsbehovet av fjernvarme. I Oslo er om lag 20 prosent av oppvarmingsbehovet dekket med fjernvarme.

Utbyggingen av fjernvarme kom for alvor i gang mot slutten av 1980-tallet, med større utbygginger flere steder, som i Oslo og i Trondheim. Dette ga byene mulighet til både å bruke avfall som brensel, og på denne måten dekke noe av et økende oppvarmingsbehov. Et viktig poeng er at de utbygde fjernvarmesystemene ble etablert i samspill med kraftsystemet. Derfor bidrar fjernvarmen i dag til å redusere det maksimale elektriske effektbehovet flere steder.

Da utbyggingen av fjernvarme fikk et større omfang, økte også behovet for et eget regelverk for fjernvarme. I 1986 ble derfor en egen lov om fjernvarme vedtatt. *Lov om bygging og drift av fjernvarmeanlegg*, regulerte flere viktige forhold slik som konsesjon, tilknytningsplikt, leveringsplikt og prisen på fjernvarme. Da dagens energilov ble vedtatt i 1990, ble disse delene av fjernvarmeloven lagt inn som et eget kapittel i energiloven, uten noen endringer.

NVE mener det er viktig å se på om reguleringen av fjernvarme fortsatt skal skje slik det ble bestemt i fjernvarmeloven fra 1986. Etter vårt syn er det særlig prisreguleringen og reglene for hvordan vederlaget for fjernvarme skal være, som bør vurderes på nytt. Energiloven gir ingen juridisk regulering av hvordan en fjernvarmetariff skal bygges opp. Fjernvarmeleverandørene kan velge én eller flere av tariffelementene tilknytningsavgift, fast årlig avgift og pris for bruk av varme i sin tariff. Det er videre lovfestet at maksimalprisen for fjernvarme ikke skal overskride pris på elektrisk oppvarming. Dette kravet var ment for å beskytte kunder med tilknytningsplikt til et fjernvarmeanlegg mot høye varmepriser. I klager som NVE har behandlet på fjernvarmeprisen ser vi at fjernvarmeprisen følger strømprisen tett, både når strømprisen er høy og når den er lav.

Fjernvarme er et kollektivt varmesystem med store varmesentraler hvor ressurser som ellers ville gått tapt kan gi varme til et stort antall brukere. Kostandene fordeles på

mange og inngår ofte i de øvrige felleskostnader man betaler for å bo i et borettslag eller et sameie. Dette betyr at beboerne ofte har liten direkte kjennskap til variasjoner i fjernvarmekostandene. Imidlertid er dette bildet i ferd med å endres. Stadig flere kunder får individuelle varmemålere, som gir kunden varmeregninger basert på målt forbruk. Da blir kundene mer oppmerksomme, og flere stiller spørsmål ved om det er rimelig at kostnadene for fjernvarme er knyttet til prisen på strøm. NVE har fått en rekke henvendelser og klager på fjernvarmeprisen den siste tiden, fra kunder som får høye fjernvarmeregninger nå når strømprisen er høy. Flere av disse opplever det urimelig at fjernvarmeprisen øker når strømprisen øker, uten at fjernvarmeselskapet bruker strøm i sin varmesentral.

Da regelverket for prising av fjernvarme ble bestemt i 1986, var ikke dagens kraftmarked etablert. Fylkenes energiverk hadde oppdeckningsplikt for kraft i sine fylker, og så på fjernvarme som en mulighet til å redusere etterspørselen etter elektrisk energi og effekt. Kraftprisene ble bestemt sentralt og ikke i et marked som i dag. Da var det enkelt å sammenligne kraftpris og fjernvarmepris. I 1992, da energiloven var ny ble det levert om lag 1 TWh fjernvarme. Nå er leveransene av fjernvarme nær seks-doblet, kraftprisen er markedsbasert og nettleia skal reflekterer nettkostnadene. Dette er noen viktige forandringer fra 1986, som betyr at fjernvarmereguleringen bør vurderes på nytt.

NVE planlegger å lyse ut et oppdrag, som skal se på hvordan maksimalprisen for fjernvarme skal beregnes. Oppdraget skal gi NVE forslag til ny forvaltningspraksis for behandling av klager på fjernvarmeprisen. Videre vil oppdraget utarbeide et forslag til et samfunnsmessig rasjonelt regelverk for hvordan fjernvarmetariffene kan utformes. NVE mener at det er tid for å vurdere endring i fjernvarmereguleringen.

Med hilsen

Inga Katrine Johansen Nordberg
direktør

Ane Torvanger Brunvoll
seksjonssjef

Godkjent i henhold til NVE sine interne rutiner.

Mottakerliste:

Olje- og energidepartementet

Kopimottakerliste:

